

Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka  
KRAŠTOTYROS SKYRIUS

Šifras FG  
Rankraščių fondo pavadinimas FG<sub>3</sub> P. VIŠINSKIO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS  
DARBŪOTOJŲ FONDAS. IRENA ČOKOVIENĖ  
Grupė Atsiminimai  
Kalba Lietuvių Data 1994.05.16 Vieta Šiauliai  
Lapų skaičius 8 Formatas 21x30  
Ypatybės Rankraštis

Autorius Čokoviene I.  
Pavadinimas Metodininkės kelių

Turinys Apie metodinę bibliotekos veiklą nuo 1964-ųjų me-  
tu. Kalbama apie D. Apanskaitę, B. Stumbrienę, Z. Jodei-  
kiene, G. Pivoriene, V. Kunickienę, A. Katinaitę.

Tvarkytojo parašas ir data D. Darbutienė 1998.05.15  
Pastabos

PATEIKTA SKAITYTI  
(skaitytojo pavardė, vardas, data)

IŠRAŠAI, NUORAŠAI, KOPIJOS

Metodinis kelias IRENA ČOKOVIENĖ

Metodinis kelias man nepatiko. Naujoni patikau būdant su skaitytojais, o ne kvalifikuoti ir vertinti kiti darbai. Dar mokytajaudama įaėjėiuose atvegyje, įaėjėiuose koverėliams, pamoty stebėjoms. Tad, toje metodimute, svajojau dioti taip, kad žmonės manęs nebijo. Po parytė? Nesu tuo įtikinusi. Mat, viešųjų b-ty metodimutei buvo tarsi ir sovietiški kultūros ministerijos informatoriai apie zonas, b-ty būklę, veiklą. Afiliantais rajonų bibliotekose reikėjo rasti komandiruetis atskaitas, inertinti padėti, nurodyti trūkumus ir pateikti rekomendacijas „padėčiai ištaisyti“. Vienas atskaitos exempliaras buvo siunčiamas į Respublikinę biblioteką, kitas - aplankytų rajonų vadovams, trečias - lėdojo viešojose b-tyje. Tad metodimutei reikėjo itin laukti ir svečiai rajonuose. Suprantama: gobėsi ir darsėsi b-ty darbuotojai jautei regebuties ir be nurodymų savorentiskai dioti, apilodėles ir tinginės nevojė, tad išgilytė jų ypatas, abėjimėnas buvo abėjimėnas ir tyliav uplėti, tad netels vertitė su vertatėmėnas, o moteris, branginamėis darsė bibliotekoje, tiemė b-tyje vėsinimė, nes n-ty be nemėtomumy melo qero vertėkojo.

Ne itin moloru būdoju vgtė; komandiruetos ir metodimutei. Varpino natūpnės nejakėvėse miesteliy viešėvėse kelionės patėvėmėnas, kėtas ir vėpėtytas kelias i naušolios kėmus b-ty, stėvėdėno neimas. Jostėbimas bibliotėmėny akėre, dėjėnės dēl suatėy darsė saleggy. (Kėp taryktė, utėy vedomėi maia domėjė bibliotėkė, rekalais, todėl ne vias b-ty turėjo qeras patėpėas, bibliotėmėnėi darsė. Bėno siunčiamos i juogarbė apylinėy taryboms suvatėjout qyvatius, atliktout kėtėy intėntomėnyq, jostėbėdoju rekalant nulejė sėvėsi ir atėldomė utė eilė kėy jom nejakėvėmė darsė.)

Įaėjėiuose rajonų vadovėis nevojė, kad b-ty darsė b-ty jostėvėtas qeras. O šėvėliy zonas viešė b-ty tēle metoding jėrimė, darsėmėis rajonų.

Šios bibliotekų darbo kriterijais n' vienos juos būvo  
tokie statistiniai rodikliai kaip skaitytojai, skaitytomos,  
monų renginių skaičius, n' antros juos - tuabinas knygos  
fondas, kataloga bei kortelės, esdulas ir jautios  
patarjos.

Jei bibliotekų fondų, katalogų ir kortelių  
būkle patiklami nuo bibliotekiniūtes patarjos, tai to  
neaplektume pasulyti apie kitus reikolomius. Salyšin, jokatjos  
bibliotekai stirdovo vietos vadovai. O kokias knygas skaityti  
ir tiek jų pristatyti patiklami nuo skaitytojo poreikių. Dauguma  
kaime gyventojų neturijo nei laiko, nei noro lankyti  
bibliotekose, reguliariai ir intensyviai skaityti tuo labiau  
„mokslinę“ literatūrą.

Į tad kaime bibliotekiniūtes nešdovo knygas; namus  
pacios arba nešdovo jas su moterimis, vadinamais knygosniais.  
Dai kollektive brigadose ar kitose žmonių susibūrimo vietose būdovo  
steigiamos kilnojamosios bibliotekėlės. Šiose kilnojamosiose bibliotekelere  
knygas gyventojams nešdovo tokios bibliotekėlės vedėjos, došdovios  
knygas mėgstantis žmogus. Irigi, kad knyga poretly  
skaitytojų rūpinok ne skaitytojas, o bibliotekininkė. J' taip  
pat būvo minteresuota, kad skaitytojai poretly tuo olaregiam  
mokilo populioniosios literatūros, nei tai charakterizuošdovo  
jūs gery darys.

Formaliai žūrint, gyventojai skarte daug ir noriai.  
Apie tai liudijo jų parosai formuliuose, lita dokumentacija.  
Kas būvo n' tieng, metam n' eimės nerūpijo. Reistikins lapo  
taisi žadimo, „visi ska to knygas“. Pily gale davis  
bibliotekininkis, numojs ranka; skaitymo reginnybe, jofuoliamai  
nešydovo knygas; formuliuose, jofuoliamai skaitytojų  
jofuoliamai išdovdavo dokumentą, jofuoliamai daug gyventojų.  
Respublikoje nebuvo ihn olialele jofuoliamai, jofuoliamai jofuoliamai  
rajonų bibliotekose rodikliai netiki. Salyšime, mano dote  
metais geriamais rodikliais garajo kaime zona, odofuoliamai -  
Honekijos, Grajeji respublikos, laičiau jofuoliamai jofuoliamai  
dvišimiski.

Tas labotarpis uzskata respublikas metodikas centru  
 paslaugas ikgredinti pirmosieji pasākumi, fiksmi tikus  
 slaučīes. Ne pastetims vaolmuo šiose paslaugos  
 atskleisti tiesq, toka iz viesujsq biblioteku metodimuteis  
 joms promocioms teko nucaimileoti melq, principiqai  
 pasakyt tiesq. Tai nebezo teugva. Pš, porydēci, labilina  
 bijojare apstakli is ~~apstakli~~ <sup>ieshinti</sup> darbuolojq nateikuqai. O  
 tikrais kelis; aistemo - potalbis su gqruolojais - veiq,  
 bevo atqorus. Pajozintite, kod nebeza molonu nupyt  
 pas nepozistomoq zmoqz, trakuoti ii, teicautis, ar jis stato  
 bibliotekoje, ar pateiktas kuzqz fondz, kolaz kuzqz  
 pazesolauz iu par. Poteebe dalejina; uqiz tairkne,  
 kuodoto sierare atsklepmo jems intulyviai nijauidoro, kod  
 tai qei surti itokas bibliotekuiskas darbu, o pastarji  
 varo pele atode arhimene nequ otrqz svekimieji. Tad  
 bibliotekuiskas darbinia; beido ekuaderevojomois teqionai  
 nou jupozuidoro, kod kuzqas kaitas tie postkardpdeqos  
 net pavadnes jomis pridengoluz. Apstakli, volstieqai;  
 toliq kuzqas profaqanda; zivējo su pōqaja iz  
 panieba, matyt, suokdami tiek kuzqas, tiek kuetuvs  
 uvertimiq. Iq pat; jautē iz bibliotekuiskas  
 to metodiviskis - - - Matyt, tas suokimas iz bevo  
 vidinia stimuli, skatinanēia veiloti tiecas, centi jā, buti  
 nočiam teiringu.

Pailinuu pirmajq suvo budradarbe metodikas  
 stpawje danote Afganlante. Ji bairqusi vuv kaip janna  
 specialiste bevo postata; siaceliq vieqajq biblioteku  
 metodimute. Inuz; pōruties metu, jai bevidi, suējo  
 tretieji darbo metai, iz j; turēdama teisq keisti darbu,  
 svajoso svukt iz siaceliq. iu rečiar pasakyt, kod  
 man danote atode qraēi - auktai, lieta, ilqi juodi  
 pēvaka, susukti; kuoda puošdoro truputi; luidua svajinoq  
 veidq iz zalsvas akis. Atmintyse ištirpo jos atostaty  
 zosimo maniera. Atkredasi iu pordojun papriecāni lēpā, ji

apgaudodo kielniņš solim; kad jorūptu kāp qalima  
 aišķiau iz tikliam. Jusmoscien, tnamtydoma portio qalq  
 iz neqarimā meomēdama jandēje, ji su kase ranta jāsido  
 is' kuroda plāretā. Po poms valandū, tokio veiklos is'  
 kurodo likdaro tik apqalētūas kukulis, o veidq qaubdoro  
 stprounq plāretq aareolē. Jējun; kobinetq iz jomolēun  
 plāretq formq neklyrdoma qeledovau jorūpti, koda rošona  
 atostanta...

Po keletos metq rēhtau jē, elegantisq iz šoviq  
 vilnēje, remiore. sokesi esauti laimīga, kad neberētia  
 vēyfi jolēz atlastaty.

Ryštūvūmū kaimo Bibliotekimūtes jorūzdāiu is'ko  
 Pīsute Stumbnē, qvudzūz Bibliotēlos vēdeja. Ji tātū  
 deqantīs fatelas liefimojo meile dietuvas; jor pīaiciāi, suprdoma  
 iz qemotūis jē sūfauēis šmonūz širdies jradus. Bibliotēloje  
 sūvate dāreņz stātytoju, šūvo trākingas iz sekolūngas  
 bibliogrāfjās - informojor aparatas, šieti mānūmāi reuqināi  
 is' šūvūoken qarbūe tuometnī kuetūos, mūritenjos Bibliotēlz  
 slyriamū vīrsimūlz bytāretq īomaševičūz, nejobijojūti jē,  
 pobitūz kobūz, pīpōzūti qevāvūmā dietuvas Bibliotekimūte.

Mažāns Kupštkio rajōnas! Jo šmonis kvejejo qerūmū.  
 Kupštkenai - Bibliotekimūtai nekēda neprimoro Bibliotekimūtytē  
 kōrūon, nekēda jē nekūdozo is' atkēkq lygūvaut su tilais,  
 bet tūi qvādozau is' kupštkio rajōno, oš tyliam dīkūvūdozau,  
 kad erū lēitvē.

Kāp is'mūntūngas metodimūtes menū Robiškio rajōno  
 Bibliotekimūtes. O rajōmūes B-tos vēdeja Lita Jodētkienē  
 māno akysē šūvo iz lito blāvūas, reālēi mōstāncio  
 šmōqars etalonū.

Ilqivūmūmāi vīvūome kobūete lēto dūvūh su  
 lēvūte kumclēne, Aldona katūnate iz Qevorate Pīovīene.  
 Mūmū, koulqliāi šūvo koulqfīskī, sūvūlūmū sētūi su mānūmū  
 Būdūvūmū G. Pīovīenei. Tūšbet pīešojūmāeti vādovūei

tuomet maniau erant gero tono ženklu. Labiausiai žiūrėtojos jos postekos dėl atostigų skilimo. G. Pivoriene siūlymus abimis šėsiut buvo gerasi pasirodym kaip lituanite, bet tarta to neuorejau pripozint. Antra vertus, tai rodo iz pasaulinio dirglumo vedovo atžvilgiu. O gal jaunyte - pastepste? šiandien pirmiausia pažėvėtieiau; žodynu.

Rijitėvėnias mēn, bendro darbo epizodas ~~pa~~ tols. Kurtoj tomnų žiemos vyto atejg; darbo vedove kabinetu, skendinti; tamroje, - nebedegė šviera. Reitejo poleisti elektros lemputes. Aš iz v. Kunickėnė laukemės kėdikėliū, taigi wates protelti nerisyrome, o Hilda pramiē taip pat tokie gesty nemeigant. G. Pivoriene, kaip vyriausia is mēn vedove, izgi iniciatyvos neporodė. Taip is sėdejome patamsyje, kol n' gretimo kabineto zejėn vyreiniogi bukolesė juocėpytė išėlus patilo aut stalo is sutvarkė šviesg. Išėjo bambėdama, kad kolektivos laukimis. mnu dros tytejome tarri raudens prisisėmę. Po keteto, menesiz mes visos tojome namomis. Gime vėnas bernickas is tyz mēnėtis. Taigi parrodeme ne laukėnės is nedraugėstos, o slapukės. Laiko doasia!

kaip turie juometiniū komandiruociū momenta. alrodo tarri postolinti s' obsuodo teatro. Puz., nuvytes; kelms afkontian violėviniējė mokykloje, norėdama jolyqinti vaite is mokyklos b'ky knygy fondus. Pritatėiau mokyklos vadovei, jaarštincau orupimo itlg. mone mēsonia piēmė, palydėjo; bibliotekg iz, parbaigus pamokoms, udratino mokytois kėubos; kabinetus is laukies duris. Ietu s' 3-ojo auksto pro lougg abiem su b'ky vedėja lipk kopėciomis. Dėiavėmės, kad staly b' mūtai parko jas atimę jne švies. Prieinq

Włroja <sup>Budy teke</sup> ~~naty~~ protesti motyelo, bibliotekoje.

Wienq saeta siemot dieug vos izewgus!

Raduclisteo rajono partijos komiteto sekretoriaus kabinetu  
mon ponjybi is noher kraujas. Tiesiog puzimeciau o  
sektorius neruho. Jis mielai puziele palaukti koridoruje.  
Puziele rajone teko kreptis; partijos komiteto, kad  
bibliotekomis neruhtes dirbt per naujyjs mely sruete iz  
kt sruetes dienomis. Puzes tar puzelotojau is demes;  
bibliotekomom dosbu, net baizinauk, kad nepamauyte,  
jog dobruotojau parskunde. Iado mona qeri uora  
afuety tik bloqis.

Wienoje kaime bibliotekoje nebuvo nitemiu  
duonoly is laikwajis straiznijs kortelkos. Bibliotekomute  
jau is knio, jog del teijs stoko, nebuoleptas zurnalys is  
laikwajis straiznijs spawitinijs kortelios komplektas. Iq potar-  
kno iswelia beuuk rajonine B-ko metodiniute. Kq tik  
nuzirata uareja katalogine dese stowjo is spindoleja  
Ponovae puziekti, ar potopu, nareoloti naujajo inuoloz  
stoleu kai. Truhtelajau wienq. Monu nuostaba; jis teuou  
nizarekti, o jome qiaqia sudeti, neafuety qolajo <sup>spawitinijs</sup> ~~katos~~  
kortelios komplektas. Wtomi buuo dleugiau neq nepotopu  
uodoriu stoleuokq, atremeluan s. bibliotekos seiminiute  
iz nioko afie tai neformuau komandiruotoi atorkutoje.  
Iruo to korto B-ko jama spawedoriu katalogies  
desutes, o po to jau kethedowome afie tešas spawitineis  
korteloms.

Arba partefinanciais row do. 60 wiesojose B-koje  
mularis anobizwodoma stotiknijs rodutlijs potelajau, kad  
wimomewines politikies literaturos dleugiauwia perlatyte  
jomsteo rajono bibliotekose. Suome rajone taw metais  
teko loukptis, teiue tolijs skaitymo teuolenujos ne buuu  
potelajau. Pasielqus otdiiau jau skejo, kad wienoje  
postowoj rajono kaime bibliotekoje wimomewine politikue

literatūra sudaro daugiau nei 50% visų prestatytų knygų. Kas galėtų taip intensyviai skaityti? Būna apylinkėse gyventojų nebebu daug, viena septynetė mokykla. metinėje ataskaitoje neretau paminėti tolio fenomeno ir neįsprendžiamą problemą apylinkėse, vietoje stana, kad bibliotekos fondas yra tokios padėties priešais. Galimas daktas, biblioteka neturi grožinės literatūros, įvairiausių sau viena. Ilgai nelaukus apylinkėse rajone, ir mone mietai palydėjo į norimą biblioteką. Bibliotekoje sudome vidurinio amžiaus smulkią bibliotekūnukę, mone olimis, nuosirdiū ir strofiū nuosodymų uptytojų. fondo trūkumas, bibliotekoje įvairūs katalogai redaguoti. Na, manau, bibliotekūnukė nemoka klasifikuoti ir neorientuoja, ko, to, 3 k skyrius. Pradedu skaidyti formulius skaitytojai įvairūs amžiaus, įvairūs išsilavinimo, visi šio fono kaimo, visi skaito kitais tomis v. l. Lenino, J. V. Stalino rosta, kitas vienuoliktos - politinio turinio knygos ir bioskūras. Atrogiar teraunio bibliotekūnukės. Ji puikiai supata ir nuosirdiū įvairūs šona: mūsų apylinkėje yra olurnių namai. Ių gyventojas atreda i biblioteką arba šį put nureis knygas. skaito viską, ką tik rekomenduojame...

— daugiau metodimūke nebedirbū, - nuiprenobū saibiškai išgirdū atsalypmū. Ių ir padosiū. Gryžū i mokyklą. dietūniū literatūra atreda tūntū ir kilnū olalytas.

visgi šį sau biografijū etofū kėtinū teigiamai. Dirbdama metodimūke išmota kintinti i apibūdinti fatus, suosauliūta.



dotyti nūodos ir kritiškai vertinti tikrovę. Ypač  
būvyškejo neatitikimas tarp tikrovės ir ideologijos,  
surdvejimimas kaip charakteringa inteligento būseną.  
Suiformuoti ir paprindinis tolerans mauo  
laikymosi kity žmonų atžvilgiu principas: jei  
negali apie kolegą pasakyti gero žodžio,  
nefradėk kalbos.

1994 05 16

Šiaulėnė I. E. Lomėnė